

EUROPOS NEUROLOGIJOS ŽURNALAS

12 tomas, 1 priedas, 2005 birželis

Išlaidos smegenų sutrikimams Europoje

Bendra santrauka

Raktiniai žodžiai: smegenų sutrikimas, išlaidos, išlaidos ligai gydyti, ekonominių išlaidų našta, Europa, psichinis sutrikimas, neurologija, neurochirurgija

Pagrindas: Smegenų sutrikimai (psichinės, neurologinės ir neurochirurginės ligos kartu) yra viena iš pagrindinių ligų ir neįgalumo priežasčių. Kol kas epidemiologinio ir ekonominio smegenų sutrikimų poveikio sritis Europoje yra gana mažai ištirta. Tačiau Pasaulinės sveikatos organizacijos duomenys teigia, kad smegenų sutrikimai sudaro 35% ekonominių išlaidų visoms ligoms naštos Europoje.

Tikslai: Šios studijos tikslas yra įvertinti ekonomines išlaidas smegenų sutrikimams Europoje, remiantis paskelbtais pagrindžiančiais epidemiologiniais ir ekonominiais duomenimis.

Antrinis tikslas buvo nustatyti pagrindžiančių epidemiologinių ir ekonominių duomenų apie smegenų sutrikimus spragas, taip apibrėžiant, į ką turėtų būti kreipiamas dėmesys ateityje atliekant mokslinius tyrimus.

Metodai: Modelis buvo plėtojamas taip, kad sujungus epidemiologinius ir ekonominius duomenis apie smegenų sutrikimus Europoje (ES šalyse narėse, Islandijoje, Norvegijoje ir Šveicarijoje) būtų apskaičiuotos bendros išlaidos šiems sutrikimams. Detaliau jis buvo plėtojamas tokiais etapais, kuriuose mes: (i) transformavome ir konvertavome prieinamus nustatyto laikotarpio ekonominius duomenis bei valiutą (€2004); (ii) suderinome atskiros šalies ekonominius duomenis su perkamąja galia ir santykiniais ekonomikos rodikliais; (iii) priskyrimė duomenis šalims, kurių duomenys nėra prieinami; (iv) sujungėme epidemiologinius ir ekonominius duomenis, siekdami apskaičiuoti bendras tam tikros ligos išlaidas; (v) sudėjome visų pasirinktų ligų išlaidas, kad apskaičiuotume bendras išlaidas Europoje. Modelyje buvo sukaupti duomenys, surinkti iš plačių mokslinės literatūros apie smegenų sutrikimų epidemiologinių ir ekonominių išlaidų našta Europoje apžvalgų, atliktų 12 Europos epidemiologų ir sveikatos ekonomikos specialistų grupių.

Išlaidų duomenys buvo skaičiuojami kaip išlaidos vienam pacientui, o epidemiologiniai duomenys pirmiausiai pateikė paplitimo per 12 mėnesių rodiklius. Nacionaliniai ir tarptautiniai statistikos duomenys buvo surinkti iš EBPO (Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos) bei Eurostato duomenų bazių. Apskaičiuotos bendros metinės išlaidos buvo išreikštos eurais 2004 m.

Rezultatai: Apskaičiuota, kad 127 milijonai europiečių iš 466 milijonų bendro gyventojų skaičiaus šiuo metu gyvena turėdami smegenų sutrikimų. Bendros išlaidos smegenų sutrikimams Europoje 2004 m. buvo 386 milijardai eurų. Tiesioginės medicininės išlaidos iš viso siekia 135 milijardus eurų, apimdamos pacientų stacionarinį gydymą (78 milijardai eurų), ambulatorinį pacientų gydymą (45 milijardai eurų) ir išlaidas vaistams (13 milijardų eurų). Atitinkamai netiesioginės išlaidos dėl

prarastų darbo dienų ir darbingumo dėl nuolatinės negalios, sukeltos smegenų sutrikimų, bei pacientų mirtingumo buvo 179 milijardai eurų, tarp šių sutrikimų dominuoja psichinės ligos. Tiesioginės nemedicininės išlaidos (socialinės paslaugos, neformali slauga ir rūpyba ir kitos tiesioginės išlaidos) iš viso sudarė 72 milijardus eurų.

Psichiniams sutrikimams tenka 240 milijardų eurų, o tai sudaro 62% visų išlaidų (išskyrus demensiją), toliau eina neurologinės ligos (išskyrus demensiją), išlaidos kurioms iš viso sudaro 84 milijardus eurų (22%). Neurochirurginėms ligoms tenka mažesnė bendrų išlaidų smegenų sutrikimams dalis, kuri siekia 8 milijardus eurų. Vidutinės išlaidos smegenų sutrikimams Europoje buvo 829 eurai vienam gyventojui (remiantis bendru 466 milijonų Europos gyventojų skaičiumi). Tačiau išlaidos vienam gyventojui įvairiose Europos šalyse yra skirtingos, apskritai smegenų sutrikimų išlaidos vienam gyventojui Vakarų Europoje yra didesnės, palyginus su naujųjų ES šalių išlaidomis. Dėl duomenų stokos mūsų bendri išlaidų dydžiai tik iš dalies apima tiesiogines nemedicininės išlaidas (t.y. bendruomenės bei neformalią slaugą ir rūpybą) ir netiesiogines išlaidas ir visiškai neįtraukia neapibrėžtų išlaidų. Mes, pavyzdžiui, parodėme, kad demensijos išlaidos padidėja 25% įtraukiant neformalią priežiūrą, o išsėtinės sklerozės išlaidos padidėja mažiausiai 50% įtraukiant neapibrėžtas išlaidas.

Diskusija: Abejų epidemiologinių ir sveikatos ekonomikos duomenų trūkumas keliose šalyse ir apie kai kuriuos smegenų sutrikimus sąlygojo išlaidų dydžių ir gyventojų amžiaus grupių skaičių sumažinimą. Turint omenyje taip pat šios studijos apsiribojimą tik labiausiai paplitusiais smegenų sutrikimais, galima daryti išvadą, kad realios ekonominės išlaidos smegenų sutrikimams yra iš esmės didesnės nei mūsų apskaičiuota 386 milijardų eurų suma, galbūt apie 500-700 milijardus eurų. Taigi smegenų sutrikimai iš esmės reikalauja daugiau išlaidų nei kitos svarbios medicinos sritys, tokios kaip širdies ligos, vėžys ir diabetas. Tačiau išlaidų smegenų sutrikimams našta retai skaičiuojama, apimant visus sutrikimus kartu, kur kas dažniau skelbiami kiekvienos atskiros diagnozės duomenys. Jeigu mokymo pastangos, mokslinių tyrimų finansavimas ir sveikatos apsaugos resursai būtų paskirstyti atsižvelgiant į šią naują informaciją, turėtų labai žymiai išaugti su smegenimis susijusių veiklų finansavimas. Mūsų atliktas išlaidų įvertinimas kiek įmanoma tiksliausiai grindžiamas šiuo metu Europoje prieinamais ekonominiais ir epidemiologiniais duomenimis. Tačiau mūsų studija nustatė labai reikšmingą abejų ekonominių ir epidemiologinių duomenų apie smegenų sutrikimus Europoje stygių, ypač naujosiose ES šalyse narėse. Reikalingas išsamesnis sistemiškas, atsižvelgiantis į perspektyvą ir atliktas bendradarbiaujant tyrimas tam, kad galima būtų tiksliai apskaičiuoti išlaidas smegenų sutrikimams Europoje.

Išvada: Remdamasi išsamia literatūros apžvalga, ši studija pateikia tiksliausią įmanomą išlaidų smegenų sutrikimams Europoje 2004 m. įvertinimą. 28 šalyse, kuriose iš viso gyvena 466 milijonai gyventojų, 127 milijonai buvo paveikti mažiausiai vieno smegenų sutrikimo. Bendra metinė išlaidų suma buvo 386 milijardai (386 000 000 000) eurų. Smegenų mokslinių tyrimų finansavimas, sveikatos apsaugos resursų paskirstymas ir mokymas medicinos mokymo įstaigose sudaro proporcingai žymiai mažesnę dalį. Didžiulė išlaidų smegenų sutrikimams našta reikalauja skirti daugiau dėmesio moksliniams tyrimams, sveikatos apsaugai ir mokymui šioje srityje.